

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
MELCHIOR WATHELET IŠVADA,
pateikta 2013 m. lapkričio 14 d.¹

Byla C-609/12

Ehrmann AG
prieš
Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV

(Bundesgerichtshof (Vokietija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Vartotojų apsauga — Teiginiai apie maisto produktų sveikumą — Konkrečios sąlygos —
Taikymo sritis laiko atžvilgiu“

I – Įžanga

1. Šiuo prašymu priimti prejudicinį sprendimą *Bundesgerichtshof* (Vokietija) prašo Teisingumo Teismo išaiškinti 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1924/2006 dėl teiginių apie maisto produktų maistingumą ir sveikatingumą [sveikumą]², iš dalies pakeisto 2010 m. vasario 9 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 116/2010³ (toliau – Reglamentas Nr. 1924/2006 arba reglamentas), 10 straipsnio 1 ir 2 dalis, 28 straipsnio 5 dalį ir 29 straipsnį.

2. Šis prašymas pateiktas sprendžiant *Ehrmann AG* (toliau – *Ehrmann*) ir *Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV* (Kovos su nesąžininga konkurencija asociacija, toliau – ZBW) ginčą dėl Reglamento Nr. 1924/2006 10 straipsnyje nurodytų pareigų taikymo laiko atžvilgiu.

II – Teisinis pagrindas

A – Europos Sąjungos teisės aktai

3. Reglamento Nr. 1924/2006 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Šis reglamentas suderina valstybių narių teisės aktų, reglamentų arba administracinės veiklos nuostatas, susijusias su teiginiais apie maistingumą ir sveikatingumą [sveikumą], siekiant užtikrinti efektyvų vidaus rinkos veikimą ir aukštą vartotojų apsaugos lygį.

2. Šis reglamentas taikomas teiginiams apie maistingumą ir sveikatingumą [sveikumą], skelbiamiems maisto produktų, skirtų galutiniam vartotojui, komerciniuose pranešimuose – etiketėse, pateikime ar reklamoje.“

1 — Originalo kalba: prancūzų.

2 — OL L 404, p. 9, ir klaidų ištaisymas OL L 12, 2007, p. 3.

3 — OL L 37, p. 16.

4. Šio reglamento 2 straipsnio 2 dalies 1 ir 5 punktuose apibrėžtos sąvokos „teiginys“ ir „teiginys apie sveikatingumą [sveikumą]“:

„1) teiginys – bet koks pranešimas arba išraiška, kurie nėra privalomi pagal Bendrijos arba nacionalinės teisės aktus, taip pat vaizdinė, grafinė arba simbolinė bet kokia forma pateikiama išraiška, kuria tiesiogiai ar netiesiogiai teigiama arba užsimenama, kad maisto produktas turi tam tikrų savybių;

<...>

5) teiginys apie sveikatingumą [sveikumą] – teiginys, kuriuo tiesiogiai ar netiesiogiai teigiama ar užsimenama, kad esama ryšio tarp maisto produkto kategorijos, maisto produkto ar vienos jo sudėtinių dalių ir sveikatos“.

5. To reglamento 3 straipsnis „Visų teiginių bendrieji principai“ suformuluotas šitaip:

„Teiginiai apie maistingumą ir sveikatingumą [sveikumą] gali būti vartojami ženklinant, pristatant arba reklamuojant į Bendrijos rinką pateikiamus maisto produktus, tik jei šie teiginiai atitinka šio reglamento nuostatas.

Nepažeidžiant direktyvų 2000/13/EB ir 84/450/EEB, teiginiai apie maistingumą ir sveikatingumą [sveikumą] neturi:

a) būti melagingi, dviprasmiški ar klaidinantys;

<...>“

6. To paties reglamento 10 straipsnyje nustatyta:

„1. Teiginiai apie sveikatingumą [sveikumą] yra draudžiami, išskyrus atvejus, kai jie atitinka II skyriaus bendruosius ir šio skyriaus konkrečius reikalavimus bei yra leidžiami pagal šį reglamentą ir yra įtraukti į leidžiamų teiginių sąrašus, numatytus 13 ir 14 straipsniuose.

2. Teiginiai apie sveikatingumą [sveikumą] leidžiami tik tuo atveju, jei toliau nurodyta informacija yra pateikta ženkliniame, o jei ženkliniame nėra – pateikime ir reklamoje:

a) teiginys, kuriame nurodoma įvairios ir subalansuotos mitybos ir sveiko gyvenimo būdo svarba;

b) būtinas suvartoti maisto produkto kiekis ir vartojimo būdas, norint užtikrinti teiginyje nurodytą naudingą poveikį;

c) tam tikrais atvejais asmenims, kurie turėtų vengti vartoti maisto produktą, skirtas teiginys ir

d) deramas įspėjimas dėl produktų, kurie gali kelti pavojų sveikatai, jei jų vartojama pernelyg daug.

3. Nuorodą į bendro pobūdžio, nekonkrečią naudą, kurią ta maistinė medžiaga ar maisto produktas apskritai teikia sveikatai ar su sveikata susijusiai gerai savijautai, galima daryti tik tuo atveju, jei kartu pateikiamas konkretus teiginys apie sveikatingumą [sveikumą], įtrauktas į sąrašus, numatytus 13 ir 14 straipsniuose.

<...>“

7. Reglamento Nr. 1924/2006 13 straipsnyje „Teiginiai apie sveikatingumą [sveikumą], išskyrus teiginius apie susirgimo rizikos mažinimą ir vaikų vystymąsi bei sveikatą“ nustatyta:

„1. Teiginiai apie sveikatingumą [sveikumą], apibūdinantys ar darantys nuorodą į:

- a) maistinės ar kitos medžiagos poveikį organizmo augimui, vystymuisi ir funkcijoms arba
- b) psichologines ir elgsenos funkcijas, arba
- c) nepažeidžiant Direktyvos 96/8/EB nuostatų, lieknėjimą, svorio metimą, alkio pojūčio slopinimą, sotumo pojūčio didinimą arba maitinantis gaunamo energijos kiekio sumažinimą,

kurie yra įtraukti į 3 dalyje numatytą sąrašą, gali būti vartojami netaikant 15–19 straipsniuose numatytų procedūrų, jei jie yra:

- i) pagrįsti visuotinai pripažintais moksliniais duomenimis ir
- ii) gerai suprantami vidutiniam vartotojui.

2. Valstybės narės vėliausiai iki 2008 m. sausio 31 d. pateikia Komisijai 1 dalyje nurodytų teiginių sąrašus kartu su jiems taikomoms sąlygomis ir su nuorodomis į susijusius mokslinius įrodymus.

3. Komisija, pasikonsultavusi su Tarnyba, 25 straipsnio 3 dalyje nurodyta tvarka vėliausiai iki 2010 m. sausio 31 d. patvirtina 1 dalyje pateiktų leistinų teiginių Bendrijos sąrašą, skirtą iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas, bei visas būtinas šių teiginių vartojimo sąlygas.

<...>“

8. Pagal šio reglamento 28 straipsnį, skirtą pereinamojo laikotarpio priemonėms:

„1. Į rinką pateikti arba paženklinti iki šiame reglamente nurodytos taikymo datos šio reglamento neatitinkantys maisto produktai gali būti parduodami iki jų tinkamumo vartoti termino pabaigos, bet ne ilgiau kaip iki 2009 m. liepos 31 d. Atsižvelgiant į 4 straipsnio 1 dalies nuostatas, maisto produktai gali būti parduodami dvidešimt keturis mėnesius nuo atitinkamų maistinių medžiagų apibūdinimų ir jų naudojimo sąlygų patvirtinimo.

2. Neatitinkantys šio reglamento produktai, kurie turi prekių ženklus ar prekių pavadinimus, egzistavusius iki 2005 m. sausio 1 d., gali būti toliau parduodami iki 2022 m. sausio 19 d., po šio laikotarpio taikant šio reglamento nuostatas.

3. Valstybėje narėje iki 2006 m. sausio 1 d. vartoti teiginiai apie maistingumą, atitinkantys jiems taikomas nacionalines nuostatas ir neįtraukti į priedą, gali būti maisto verslo operatorių atsakomybe vartojami iki 2010 m. sausio 19 d., nepažeidžiant 24 straipsnyje nurodytų apsaugos priemonių patvirtinimo.

4. Bendruosius šio reglamento principus atitinkantiems teiginiams apie maistingumą, turintiems vaizdinę, grafinę ar simbolinę išraišką, kurie nėra įtraukti į priedą ir kurie vartojami pagal konkrečias sąlygas ir kriterijus, numatytus nacionalinėse nuostatose ar taisyklėse, taikomos šios sąlygos:

- a) valstybės narės vėliausiai iki 2008 m. sausio 31 d. pateikia Komisijai šiuos teiginius apie maistingumą ir taikomas nacionalines nuostatas ar taisykles drauge su šias nuostatas ar taisykles pagrindžiančiais moksliniais duomenimis;

- b) Komisija taikydama 25 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu, priima sprendimą dėl šių teiginių vartojimo; šis sprendimas yra skirtas iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas.

Teiginiai apie maistingumą, kuriuos vartoti leidimas pagal šią tvarką nesuteikiamas, gali būti toliau vartojami dvylika mėnesių nuo to sprendimo priėmimo.

5. 13 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyti teiginiai apie sveikatingumą [sveikumą] maisto verslo operatorių atsakomybe gali būti vartojami nuo šiame reglamente nurodytos įsigaliojimo datos iki 13 straipsnio 3 dalyje nurodyto sąrašo patvirtinimo, jei jie atitinka šį reglamentą ir jiems taikomas nacionalines nuostatas bei nepažeidžia 24 straipsnyje nurodytų apsaugos priemonių patvirtinimo.

<...>“

9. Šio reglamento 29 straipsnyje galiausiai įtvirtinta:

„Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2007 m. liepos 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.“

B – *Vokietijos teisės aktai*

10. Šioje byloje taikomos redakcijos Maisto produktų, vartojimo prekių ir pašarų kodekso (*Lebensmittel-, Bedarfsgegenstände- und Futtermittelgesetzbuch*, toliau – LFGB) 11 straipsnyje „Nuostatos dėl apsaugos nuo klaidinimo“ nustatyta:

„(1) Draudžiama maisto produktus pateikti į rinką nurodant klaidinantį pavadinimą, informaciją ar pakuotę arba nuolatos ar atskirais atvejais reklamuoti maisto produktus, juos klaidinamai pristatant arba nurodant klaidinančius duomenis. Klaidinimu gali būti laikoma:

1. pavadinimų, informacijos, pakuotės, pristatymo ar kitokių duomenų naudojimas, galintis suklaidinti dėl maisto produkto savybių, ypač rūšies, kokybės, savybių, sudėties, kiekio, galiojimo laiko, kilmės arba pagaminimo ar išgavimo būdo;

<...>“

III – Faktinės aplinkybės, procesas ir prejudicinis klausimas

11. Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad *Ehrmann* gamina ir platina pieno produktus, įskaitant varškę su vaisiais „Monsterbacke“, kuri parduodama pakuotėmis po šešis 50 g talpos indelius (toliau – nagrinėjama prekė).

12. Remiantis pakuotės šone pateikta maistinės vertės lentele, 100 g šio gaminio energetinė vertė yra 105 kcal, šiame kiekyje yra 13 g cukraus, 2,9 g riebalų ir 130 mg kalcio. 100 g karvės pieno taip pat yra 130 mg kalcio, o cukraus tik 4,7 g.

13. 2010 m. ant kiekvienos nagrinėjamos prekės pakuotės viršaus buvo reklaminis šūkis: „Taip svarbu kaip kasdieninė pieno stiklinė!“ (toliau – ginčijamas reklaminis šūkis). Ant pakuotės nebuvo jokios pagal Reglamento Nr. 1924/2006 10 straipsnio 2 dalies a–d punktus reikalaujamos nuorodos, kad teiginiai apie sveikumą galėtų būti naudojami ženklinant ir pateikiant maisto produktus.

14. ZBW nusprendė, kad ginčijamas reklaminis šūkis yra klaidinantis, nes ant nagrinėjamos prekės nebuvo nurodyta, jog cukraus kiekis joje yra kur kas didesnis nei piene. Be to, šis šūkis neatitinka Reglamento Nr. 1924/2006 9 ir 10 straipsnių, nes jame vartojami teiginiai apie maistingumą ir apie sveikumą. Pateikiant nuorodą į pieną mažų mažiausiai netiesiogiai skelbiama, kad nagrinėjamoje prekėje taip pat yra daug kalcio, todėl pateikiama ne tik nuoroda į kokybę, bet ir žadama nauda vartotojo sveikatai.

15. Todėl ZBW pateikė *Landgericht Stuttgart* ieškinį dėl uždraudimo ir įspėjimo išlaidų atlyginimo.

16. *Ehrmann* pareikalavo atmesti šį ieškinį ir teigė, kad nagrinėjama prekė yra su pienu palyginamas alternatyvus maisto produktas ir kad cukraus kiekio skirtumas, palyginti su pienu, yra per mažas, kad jis būtų reikšmingas. Be to, ginčijamas reklaminis šūkis nerodo jokių ypatingų gaminio maistinių savybių, todėl yra tik kokybės nuoroda, kuriai netaikomas Reglamentas (EB) Nr. 1924/2006. *Ehrmann* taip pat tvirtina, kad bet kuriuo atveju šio reglamento 10 straipsnio 2 dalis pagal minėto reglamento 28 straipsnio 5 dalį netaikytina tuo metu, kai klostėsi pagrindinės bylos aplinkybės.

17. *Landgericht Stuttgart* atmetė ZBW pateiktą ieškinį. Tačiau *Oberlandesgericht Stuttgart*, kuriam buvo pateiktas apeliacinis skundas, 2011 m. vasario 3 d. sprendimu patenkino prašymą dėl uždraudimo ir įspėjimo išlaidų atlyginimo.

18. Pasak šio teismo, ginčijamas reklaminis šūkis nėra nei teiginys apie maistingumą, nei teiginys apie sveikumą, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 1924/2006, todėl jis nepatenka į šio reglamento taikymo sritį. Vis dėlto apeliacinės instancijos teismas nusprendė, kad minėtas reklaminis šūkis yra klaidinantis, kaip tai suprantama pagal LFGB 11 straipsnio 1 dalies antro sakinio 1 punktą, nes cukraus kiekis nagrinėjamoje prekėje buvo daug didesnis nei tame pačiame nenugriebto pieno kiekyje.

19. *Ehrmann* dėl *Oberlandesgericht Stuttgart* sprendimo pateikė kasacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. Šis teismas nusprendė, kad, kaip tai suprantama pagal LFGB 11 straipsnio 1 dalį, ginčijamas reklaminis šūkis nėra klaidinantis. Jis nėra ir teiginys apie maistingumą, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1924/2006 2 straipsnio 2 dalies 4 punktą, bet yra teiginys apie sveikumą, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 2 straipsnio 2 dalies 5 punktą ir pagal Sprendimą *Deutsches Weintor*⁴. Iš tiesų, šis šūkis išreiškia ryšį tarp nagrinėjamos prekės ir vartotojo sveikatos, kurio pakanka, kad tai būtų „teiginys apie sveikatingumą [sveikumą]“.

20. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas dėl šio aspekto atkreipia dėmesį į tai, kad pagrindinėje byloje reikšmingais 2010 m. jokios Reglamento Nr. 1924/2006 10 straipsnio 2 dalyje paminėta informacija ženklinant nagrinėjamą prekę nebuvo nurodyta. Todėl *Bundesgerichtshof*, susidūręs su keliais galimais šio straipsnio aiškinimais tuo metu, kai klostėsi faktinės aplinkybės, nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą: „Ar Reglamento (EB) Nr. 1924/2006 10 straipsnio 2 dalyje numatytų pareigų pateikti teiginius turėjo būti laikomasi jau 2010 m.?“

21. *Ehrmann* ir Europos Komisija pateikė rašytines pastabas. 2013 m. spalio 10 d. įvyko teismo posėdis, kuriame dalyvavo abi šios šalys.

4 — 2012 m. rugsėjo 6 d. sprendimas (C-544/10, 34 punktas).

IV – Teisinis vertinimas

A – Pirminės pastabos dėl Teisingumo Teismo vaidmens taikant Sąjungos teisės normą faktinėms aplinkybėms

22. Prašyme priimti prejudicinį sprendimą pateikiamas vienintelis aiškus, tikslus ir glaustas klausimas: ar, kaip suprantama pagal Reglamento Nr. 1924/2006 28 ir 29 straipsnius, minėto reglamento 10 straipsnio 2 dalyje numatytų pareigų pateikti teiginius turėjo būti laikomasi 2010 m.?

23. Akivaizdu, kad šis klausimas turi prasmės tik tuo atveju, jeigu ginčijamas reklaminis šūkis yra teiginys apie sveikumą, kaip tai suprantama pagal šį reglamentą. Taigi remiantis prašymu priimti prejudicinį sprendimą galima teigti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas jau yra priėmęs sprendimą šiuo klausimu. Iš tiesų, jis „nelaiko ginčijamo reklaminio šūkio klaidinančiu, kaip tai suprantama pagal [nacionalinės teisės aktus]. *Bundesgerichtshof* nuomone, šūkis taip pat yra ne teiginys apie maistingumą remiantis Reglamento Nr. 1924/2006 2 straipsnio 2 dalies 4 punktu, o *veikiau teiginys apie sveikumą remiantis šio reglamento 2 straipsnio 2 dalies 5 punktu*“⁵.

24. *Bundesgerichtshof* patikslina, kad „šią išvadą daro remdamasis [minėtu] 2012 m. rugsėjo 6 d. [Teisingumo Teismo] Sprendimu *Deutsches Weintor*“⁶.

25. Tačiau šalys pagrindinėje byloje savo rašytinėse pastabose ir per teismo posėdį iškėlė klausimą dėl pačios „teiginio apie sveikatingumą [sveikumą]“ apibrėžties. *Ehrmann* mano, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo prielaida, jog ginčijamas reklaminis šūkis yra teiginys apie sveikumą, yra klaidinga. Teisingumo Teismas turi tai nurodyti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, kad šis, remdamasis teisingu Reglamento Nr. 1924/2006 išaiškinimu, pakeistų ginčijamo reklaminio šūkio kvalifikavimą.

26. Tačiau manau, kad šioje byloje Teisingumo Teismas neturi grįžti prie vertinimo, kuri atliko prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, apibrėžęs jam pateikto spręsti ginčo teises ir faktines aplinkybes ir šio problemos aspekto neįtraukęs į pateiktą klausimą.

27. Iš tiesų pagal nuoseklią Teisingumo Teismo praktiką:

„20. <...> Teisingumo Teismui ir nacionaliniams teismams bendradarbiaujant pagal [SESV 267] straipsnį tik nacionalinis teismas, nagrinėjantis bylą ir turintis priimti sprendimą, atsižvelgdamas į konkrečias aplinkybes, turi įvertinti tiek prejudicinio sprendimo reikalingumą, kad būtų priimtas sprendimas, tiek Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą <...>.

21. Tik nacionalinis teismas gali nuspręsti, kokius klausimus reikia pateikti Teisingumo Teismui, ir šalys negali pakeisti jų turinio <...>.

22. Be to, prejudicinių klausimų esmės pakeitimas [vienos iš šalių prašymu] arba atsakymas į papildomus [šalių] pagrindinėje byloje pastabose nurodytus klausimus būtų nesuderinamas su [SESV 267] straipsniu Teisingumo Teismui suteiktu vaidmeniu ir su jo pareiga užtikrinti valstybių narių vyriausybėms ir suinteresuotosioms šalims galimybę pateikti pastabas pagal Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnį, atsižvelgiant į tai, kad pagal šią nuostatą suinteresuotosioms šalims pranešama tik apie sprendimus dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą <...>“⁷

5 — Prašymo priimti prejudicinį sprendimą 9 punktą, išskirta mano.

6 — Ten pat, 9 punktą.

7 — 2009 m. spalio 15 d. Sprendimas *Hochtief ir Linde-Kca-Dresden* (C-138/08, Rink. p. I-9889, 20–22 punktai). Taip pat žr. 2011 m. balandžio 14 d. Sprendimą *Vlaamse Dierenartsenvereniging ir Janssens* (C-42/10, C-45/10 ir C-57/10, Rink. p. I-2975, 42–44 punktai).

28. Taigi, pritarus *Ehrmann* teiginiui, reikėtų įpareigoti Teisingumo Teismą išaiškinti teiginio apie sveikumą sąvoką, t. y. Reglamento Nr. 1924/2006 2 straipsnio 2 dalies 5 punktą, nors *Bundesgerichtshof* prašyme priimti prejudicinį sprendimą neišreiškė abejonų dėl to, ar šūkis „Taip svarbu kaip kasdieninė pieno stiklinė!“ yra teiginys apie sveikumą, ir šio klausimo nekėlė. Todėl, kaip Teisingumo Teismas yra nusprendęs panašiomis aplinkybėmis, manau, kad jis neturi priimti sprendimo šiuo klausimu nagrinėdamas šį prašymą priimti prejudicinį sprendimą.

29. Iš tiesų, ši situacija yra visiškai tokia pati kaip byloje *Felicitas Rickmers-Linie*⁸, kurioje ieškovė manė, kad visų pirma reikia atsakyti į klausimą, kuris yra *Finanzgericht Hamburg* pateikto klausimo pagrindas, ar toks sandoris, kaip nagrinėjamas toje byloje, gali būti laikomas apmokestinamuoju sandoriu, kaip tai suprantama pagal 1969 m. liepos 17 d. Tarybos direktyvą 69/335 dėl netiesioginių mokesčių, taikomų kapitalui pritraukti (OL L 249, p. 25), nors kapitalo mokesčio požiūriu tai buvo paprasta fikcija ir neturėjo poveikio visuomenės gyvenimui ir nepakeitė jos bendrosios teisinės ir ekonominės struktūros.

30. Taigi, gavęs šį prašymą, Teisingumo Teismas nusprendė, kad „nutartyje pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą *Finanzgericht Hamburg* neišreiškė abejonų dėl to, ar tokiam sandoriui, kaip nagrinėjamas byloje, taikomas kapitalo mokestis, ir šio klausimo, susijusio su direktyvos 3 straipsnio 2 dalies ir 4 straipsnio aiškinimu, vis dėlto neiškėlė. Taigi nereikia priimti sprendimo šiuo klausimu šioje byloje dėl prejudicinio sprendimo priėmimo.“⁹

31. Tiesa, Teisingumo Teismas patikslino, kad nors „<...> pagal [SESV 267] straipsnį [jis] neturi kompetencijos taikyti Bendrijos teisės normų konkrečiai bylai <...>“¹⁰, prireikus jis gali „<...> nacionaliniam teismui pateikti visas Bendrijos teisės aiškinimo gaires, kurios pastarajam galėtų būti naudingos vertinant šios teisės nuostatų poveikį“¹¹.

32. Generalinis advokatas Y. Bot išvadoje byloje *Winner Wetten* taip pat rašė, kad, jeigu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo vertinimo pagrindumas gali kelti abejonų, jis laikosi nuomonės, kad „<...> laikantis bendradarbiavimo principo, pagal kurį vyksta prejudicinė procedūra, ir siekiant pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teismui visapusišką Bendrijos teisės aiškinimą, kuris gali būti naudingas sprendimui byloje priimti, Teisingumo Teismas šiam teismui pateikia gaires, leidžiančias iš naujo išnagrinėti jo prielaidos pagrindumą“¹².

33. Vis dėlto man neatrodo, kad šią galimybę reikia taikyti šioje byloje, nes, priešingai nei *Ehrmann*, manau, kad *Bundesgerichtshof*, remdamasis dabartine Teisingumo Teismo praktika, teisingai pritaikė Reglamento Nr. 1924/2006 2 straipsnio 2 dalies 5 punkte apibrėžtą teiginio apie sveikumą sąvoką.

34. Todėl man atrodo, kad nereikia *Bundesgerichtshof* aiškinti teiginio apie sveikumą sąvokos.

35. Beje, nors Komisija tik trumpai išdėstė šį klausimą savo rašytinėse pastabose, galima ginčyti parinktą taikytiną nuostatą.

8 — 1982 m. liepos 15 d. sprendimas (270/81, Rink. p. 2771).

9 — Ten pat (9 punktas).

10 — 2007 m. gruodžio 18 d. Sprendimas *Asociación Profesional de Empresas de Reparto y Manipulado de Correspondencia* (C-220/06, Rink. p. I-12175, 36 punktas).

11 — Ten pat (36 punktas).

12 — 2010 m. sausio 26 d. pateiktos išvados byloje, kurioje 2010 m. rugsėjo 8 d. buvo priimtas Sprendimas *Winner Wetten* (C-409/06, Rink., p. I-8015), 35 punktas.

36. Iš tiesų, kaip pažymi Komisija, ginčijamas reklaminis šūkis gali būti nuoroda į bendro pobūdžio, nekonkrečią naudą, kurią maisto produktas (pienas) apskritai teikia sveikatai. Tačiau Reglamento Nr. 1924/2006 10 straipsnio 3 dalimi tokio pobūdžio reklaminis šūkis yra draudžiamas, nebent jis būtų vartojamas kartu su konkrečiu teiginiu apie sveikumą, esančiu minėto reglamento 13 ar 14 straipsniuose nurodytuose sąrašuose, ko negalima pasakyti nagrinėjamos bylos atveju. Tada iškiltų reglamento 10 straipsnio taikymo *ratione temporis* klausimas.

37. Tačiau, kadangi šis klausimas, kaip ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo ta pačia tema pateiktas klausimas dėl reglamento 10 straipsnio 2 dalies, iškiltų tik tuo atveju, jei Teisingumo Teismas nuspręstų, kad *Bundesgerichtshof* teisingai pritaikė teiginio apie sveikumą sąvoką, pirmiausia papildomai ir iš anksto (nes manau, jog, iš esmės, Teisingumo Teismas neturi grįžti prie šio klausimo) išnagrinėsiu teiginio apie sveikumą apibrėžties klausimą. Vėliau, analizės pabaigoje, įsitikinęs, kad ginčijamas reklaminis šūkis yra teiginys apie sveikumą, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 1924/2006, aptarsiu reglamento 10 straipsnio taikymo laiko atžvilgiu klausimą.

B – Papildomai ir iš anksto: dėl sąvokos „teiginys apie sveikatingumą [sveikumą]“

1. Sąvokos „teiginys apie sveikatingumą [sveikumą]“ platus išaiškinimas

38. Pagal Reglamento Nr. 1924/2006 2 straipsnio 2 dalies 5 punktą „teiginys apie sveikatingumą [sveikumą]“ apibrėžiamas kaip „teiginys, kuriuo tiesiogiai ar netiesiogiai teigiama ar užsimenama, kad esama ryšio tarp maisto produkto kategorijos, maisto produkto ar vienos jo sudėtinių dalių ir sveikatos“.

39. Teisingumo Teismas šią sąvoką pirmą kartą išaiškino minėtame Sprendime *Deutsches Weintor*. Taigi, „<...> iš Reglamento Nr. 1924/2006 2 straipsnio 2 dalies 5 punkto matyti, kad „teiginys apie sveikatingumą [sveikumą]“, kaip tai suprantama pagal minėtą reglamentą, apibrėžiamas remiantis ryšiu tarp maisto produkto ar vienos iš jo sudėtinių dalių ir sveikatos“¹³.

40. Kadangi reglamente nėra tikslesnių vertinimo elementų, Teisingumo Teismas nustatė, kad „tokiu apibrėžimu [tokia apibrėžtimi] nepateikiama paaiškinimų nei dėl tiesioginio ar netiesioginio šio ryšio pobūdžio, nei jo intensyvumo ar trukmės [ir kad] tokiomis aplinkybėmis sąvoka „ryšys“ turi būti suprantama plačiai“¹⁴.

41. Prieš pritaikydamas šį apibrėžimą ginčijamam reklaminiam šūkiui, pateiksiu dar dvi pastabas.

42. Pirma, neatrodo, kad doktrinoje būtų suabejota šiuo nors ir neišsamiu, tačiau bent jau plačiu sąvokos „teiginys apie sveikatingumą [sveikumą]“ išaiškinimu¹⁵.

43. Antra, Teisingumo Teismas neseniai patvirtino savo požiūrį dėl sąvokos „teiginys apie sveikatingumą [sveikumą]“ Sprendime *Green – Swan Pharmaceuticals CR*¹⁶.

13 — Minėtas sprendimas (34 punktas).

14 — Ten pat (34 punktas), išskirta mano.

15 — Dėl šios „teiginio apie sveikatingumą [sveikumą]“ sąvokos Sébastien Roset primena „gražų pavyzdį tokių sąvokų, kurios yra labiau atviros ar „catch all“ teisiniui turiniui nei netikslios ir skirtos apimti kiek galima daugiau faktinių aplinkybių, galinčių pakenkti vartotojų apsaugai“. Pasak šio autoriaus, Teisingumo Teismas pasirinko „platų sąvokos išaiškinimą, kaip tai siūloma daryti [reglamento] 2 straipsnio formuluotėje“ (išskirta mano; S. Roset „Santé publique: publicité et étiquetage des alcools et protection des consommateurs“, *Europe*, 2012 m. lapkritis, comm. 430). Taip pat žr. J. Prouteau „Santé publique et libertés économiques: une nouvelle illustration d'une conciliation favorable à la santé publique“, *Revue Lamy Droit des affaires*, 2012, Nr. 77, p. 66–68; B. Van der Meulen ir E. van der Zee „Through the Wine Gate“ First Steps towards Human Rights Awareness in EU Food (Labelling) Law“, *European food and feed law review*, 2013, Nr. 1, p. 41–52, ypač p. 44.

16 — 2013 m. liepos 18 d. sprendimas (C-299/12, 22 punktas).

44. Šioje byloje Teisingumo Teismo buvo prašoma išaiškinti sąvoką „teiginys apie susirgimo pavojaus sumažinimą“, kuri Reglamento Nr. 1924/2006 2 straipsnio 2 dalies 6 punkte apibrėžta kaip „teiginys apie sveikatingumą [sveikumą], kuriuo tiesiogiai ar netiesiogiai teigiama ar užsimenama, kad tam tikrai maisto kategorijai priklausančių produktų, maisto produkto arba vienos iš jo sudėtinių dalių vartojimas žymiai sumažina pavojų susirgti viena iš žmonėms būdingų ligų“.

45. Nors apibrėžtyje vartojamas žodis „žymiai“, Teisingumo Teismas nusprendė, jog „iš to, kad vartojami veiksmoždziai „netiesiogiai teigiama ar užsimenama“, matyti, kad siekiant kvalifikuoti teiginį kaip „teiginį apie susirgimo pavojaus sumažinimą“, kaip tai suprantama pagal minėtą nuostatą, nereikalaujama, kad tokia teiginyje būtų aiškiai nurodyta, jog maisto produkto vartojimas gerokai sumažina riziką susirgti viena iš žmonėms būdingų ligų. *Pakanka, kad šis teiginys paprastam, pakankamai informuotam ir protingai pastabiam bei nuovokiam vartotojui galėtų sudaryti įspūdį, kad rizika sumažinama gerokai*¹⁷.

2. Apibrėžties taikymas ginčijamam reklaminiam šūkiui

46. Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad *Ehrmann* tiekė į rinką varškę su vaisiais pavadinimu „Monsterbacke“. Prekė buvo parduodama pakuotėmis po šešis 50 g talpos indelius. Ant kiekvienos pakuotės viršaus buvo užrašytas reklaminis šūkis: „Taip svarbu kaip kasdieninė pieno stiklinė!“.

47. Taigi, šis šūkis reiškia, kad aptariamas produktas yra toks pats svarbus kasdieniniam vartojimui kaip pieno stiklinė.

48. Pirmiausia, šiuo požiūriu sutinku su prašymą priimti pateikusio teismo išreikšta nuomone, kad vidutinis vartotojas preziuruoja, o tai patvirtina ir mokslo bendruomenė¹⁸, kad pienas turi teigiamą poveikį sveikatai, o ypač – vaikų. Pati Europos Sąjunga įgyvendino programą „Pienas moksleiviams“, pagal kurią nuo 1977 m. teikiamos pieno produktų pardavimo mokyklose sumažintomis kainomis subsidijos¹⁹. Šia programa, kaip ir programa „Mokyklų aprūpinimas vaisiais“, siekiama dviejų tikslų – prisidėti prie rinkos stabilizavimo ir prisidėti prie sveiko maitinimosi. Specialiojoje ataskaitoje Nr. 10/2011, skirtoje įvertinti minėtas programas, Audito Rūmai pabrėžė, kad „konkrečiai pieno programoje, kurią iš pradžių buvo numatyta taikyti kaip atsargų realizavimo priemonę, Komisija palaiptniui mitybos tikslą ėmė laikyti pagrindiniu“²⁰.

49. Jeigu tokia prezumpcija neegzistuoja, galima kelti klausimą dėl naudingumo gamintojui rašyti tokį reklaminių šūki ant kiekvieno parduodamo varškės indelio.

50. Žodžių „taip svarbu kaip“ vartojimas neabejotinai reiškia, kad yra ryšys tarp produkto, ant kurio užrašytas šūkis, ir ant nagrinėjamo produkto užrašytos informacijos, t. y. kasdienio stiklinės pieno suvartojimo.

17 — Ten pat, 24 punktas; išskirta mano.

18 — Šiuo klausimu žr., be kita ko, 2008 m. balandžio 1 d. Nacionalinės medicinos akademijos (Prancūzija) pranešimą dėl pieno produktų (*Bull. Acad. Méd.* 2008, 192 t., Nr. 4, p. 723–730) ir Pasaulinės sveikatos organizacijos pagrindinius principus dėl 6–24 mėnesių amžiaus vaikų, kurie nežindomi krūtimi, maitinimo.

19 — Žr. 2008 m. liepos 10 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 657/2008, kuriuo nustatomos Tarybos reglamento (EB) Nr. 1234/2007 taikymo taisyklės, susijusios su Bendrijos pagalba aprūpinant pienu ir tam tikrais pieno produktais švietimo įstaigų moksleivius (OL L 183, p. 17).

20 — Audito Rūmų specialioji ataskaita Nr. 10/2011 „Ar mokyklų aprūpinimo pienu ir vaisiais programos yra veiksmingos?“, p. 5.

51. Taigi ginčijamas reklaminis šūkis, pakartojant minėto Sprendimo *Green – Swan Pharmaceuticals CR* žodžius, sudaro išpūdį „paprastam pakankamai informuotam ir protingai pastabiam bei nuovokiam vartotojui“²¹, kad šios varškės su vaisiais vartojimas, kaip ir pieno, naudingas sveikatai. Kitaip sakant, juo tiesiogiai ar netiesiogiai teigiama, kad egzistuoja ryšys tarp reklamuojamo maisto produkto ir vartotojų sveikatos, ypač – vaikų.

52. Kadangi remiantis reglamento 2 straipsnio 2 dalies 5 punkte pateikta teiginio apie sveikumą apibrėžtimi, kaip ją Teisingumo Teismas aiškina minėtame Sprendime *Deutsches Weintor*, bet koks ryšys, tiesioginis ar netiesioginis, silpnas ar stiprus, trumpas ar ilgas, leidžiantis manyti, kad sveikata pagerėjo dėl maisto produkto vartojimo, patenka į reglamento taikymo sritį²², manau, kad ginčijamas reklaminis šūkis patenka į šio reglamento materialinę taikymo sritį kaip teiginys apie sveikumą.

53. Taip nebūtų, pavyzdžiui, reklaminio šūkio „malonumas yra gerai“ ant žaliosios arbatos maišelio arba „geriausias iš pieno ir grūdų“ ant šokolado plytelės atveju. Iš tiesų, tokiuose šūkiuose, nors pirmajame pavartotas pleonazmas, nes malonumo savybė ir yra daryti gera, nėra jokios nuorodos į sveikatą. Pirmasis sukelia bendros gerovės išpūdį, o antrasis reiškia, kad, gaminant aptariamą produktą, buvo panaudoti jį sudarantys du geriausi ingredientai (pienas ir grūdai).

54. Beje, ši požiūrį patvirtina Teisingumo Teismo pateiktas *teiginių apie susirgimo pavojaus sumažinimą* apibrėžtyje esančių žodžių „netiesiogiai teigti“ ir „užsiminti“ išaiškinimas.

55. Iš tiesų, kaip jau minėjau, Teisingumo Teismas nusprendė, kad „iš to, kad vartojami veiksmožodžiai „netiesiogiai teigiama ar užsiminama“, matyti, jog siekiant kvalifikuoti teiginį kaip „teiginį apie susirgimo pavojaus sumažinimą“, kaip tai suprantama pagal [Reglamento Nr. 1924/2006 2 straipsnio 2 dalies 6 punktą], nereikalaujama, kad tokiam teiginyje būtų aiškiai nurodyta, jog maisto produktų vartojimas gerokai sumažina riziką susirgti viena iš žmonėms būdingų ligų. *Pakanka, kad šis teiginys paprastam, pakankamai informuotam ir protingai pastabiam bei nuovokiam vartotojui galėtų sudaryti išpūdį, kad rizika sumažinama gerokai.*“²³

56. Teiginiui apie sveikumą apibrėžti reglamente taip pat vartojami veiksmožodžiai „netiesiogiai teigti“ ir „užsiminti“. Todėl, jeigu pritaikysime šių dviejų žodžių išaiškinimą, kurį Teisingumo Teismas pateikė minėtame Sprendime *Green – Swan Pharmaceuticals CR*, tai reikš, jog pakanka, kad teiginys paprastam vartotojui sudarytų *ispūdį*, jog esama ryšio tarp maisto produkto kategorijos, maisto produkto ar vienos jo sudedamųjų dalių ir sveikatos, kad pagal reglamentą, tai būtų teiginys apie sveikumą.

57. Kadangi paaiškėja, kaip paaiškinta pirmiau, kad ginčijamas reklaminis šūkis gali vidutiniam vartotojui sudaryti išpūdį, jog varškės, ant kurios pakuotės yra minėtas reklaminis šūkis, vartojimas turi naudingą poveikį sveikatai ir dėl to ji svarbi kaip kasdieninė pieno stiklinė, tas šūkis atitinka reglamento 2 straipsnio 2 dalies 5 punkte pateiktą teiginio apie sveikumą apibrėžtį.

58. Galiausiai 2013 m. spalio 10 d. per teismo posėdį buvo paminėta galimybė, kad tokia teiginio apie sveikumą apibrėžtis gali lemti rinkos susiskaidymą Europos ekonomikos nenaudai. Nemanau, kad čia toks atvejis.

59. Pirma, aplinkybė, kad reklaminis šūkis kvalifikuojamas kaip teiginys apie sveikumą, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 1924/2006, nereiškia jo uždraudimo. Toks reklaminis šūkis gali būti toliau vartojamas kad ir visoje Sąjungos teritorijoje, jeigu prekės ženklavimas atitinka reglamente, būtent jo 10 straipsnyje, nustatytas sąlygas.

21 — Sprendimo 24 punktą.

22 — Sprendimo 34 punktą.

23 — Minėtas Sprendimas *Green – Swan Pharmaceuticals CR* (24 punktą); išskirta mano.

60. Antra, jeigu, nelygu produkto vartojimo vieta, gali atsirasti vertinimo skirtumų, jie neatsiejami nuo įstatymų leidėjo sprendimo kaip vertinimo kriterijų pasirinkti, „laikantis proporcingumo principo ir siekiant veiksmingai taikyti šiame reglamente nustatytas apsaugos priemonės, [...] vidutinį vartotoją, kuris <...> yra pakankamai gerai informuotas, atidus bei atsargus atsižvelgiant į socialinius, kultūrinius ir kalbinius veiksnius <...>“²⁴. Atsižvelgiant į šį pasirinkimą, tai nebūtinai turi būti vienintelis vidutinis vartotojas visai Sąjungai. Būtent todėl, kad „vidutinio vartotojo testas nėra statistinis testas“²⁵, „atsižvelgdami į Europos Teisingumo Teismo teisinę praktiką, nacionaliniai teismai ir valdžios institucijos turės priimti savo sprendimą, kad nustatytą būdingą vidutinio vartotojo reakciją konkrečiu atveju“²⁶.

61. Trečia, gali būti, kad produktas ar viena jo sudedamųjų dalių neturi universalios teigiamos su sveikata susijusios konotacijos. Tokiu atveju, jeigu gamintojas pageidauja teikti į rinką šį produktą visoje Sąjungos teritorijoje, jis pats nuspręs parinkti skirtingą pakuotę atskiroms šalims arba atsisakyti aptariamo reklaminio šūkio, ir tam įtakos neturi Reglamentas Nr. 1924/2006 ar jame pateikiama teiginio apie sveikumą apibrėžtis.

62. Taigi manau, kad ginčijamas reklaminis šūkis, kaip jis suprantamas pagal Reglamentą Nr. 1924/2006, yra teiginys apie sveikumą. Todėl turiu išnagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo prejudicinį klausimą. Jeigu Teisingumo Teismas nepritaris mano nuomonei ir nuspręs, kad ginčijamas reklaminis šūkis nepatenka į Reglamento Nr. 1924/2006 taikymo sritį, prejudicinis klausimas taps hipotetinis ir Teisingumo Teismui nereikės į jį atsakyti.

C – Reglamento Nr. 1924/2006 10 straipsnio taikymas laiko atžvilgiu

1. Reglamento Nr. 1924/2006 10 straipsnio 3 dalies taikymas?

63. Iš pradžių reikia išnagrinėti, ar, kaip pažymėjo Komisija, tuo atveju, jei ginčytinas reklaminis šūkis yra teiginys apie sveikumą, veikiau taikytina ne reglamento 10 straipsnio 2 dalies, o 3 dalies nuostata.

64. Akivaizdu, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, ar ginčijamu reklaminio šūkiu daroma nuoroda, kaip nustatyta reglamento 10 straipsnio 3 dalyje, „į bendro pobūdžio nekonkrečią naudą, kurią ta maistinė medžiaga ar maisto produktas apskritai teikia sveikatai ar su sveikata susijusiai gerai savijautai“²⁷.

65. Jeigu atsakymas būtų teigiamas, reklaminis šūkis prieštarautų Reglamentui Nr. 1924/2006, nes minėto reglamento 10 straipsnio 3 dalis galioja nuo 2007 m. liepos 1 d. ir tame straipsnyje reikalaujama, kad 13 ir 14 straipsniuose numatyti sąrašai būtų paskelbti, tačiau klostantis ginčijamoms aplinkybėms tai dar nebuvo įvykdyta.

66. Kitu atveju atsakymas į prejudicinį klausimą būtų naudingas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

24 — Reglamento Nr. 1924/2006 16 konstatuojamoji dalis.

25 — Ten pat.

26 — Ten pat.

27 — „Iš tiesų, jei pagal bylos medžiagą ši prielaida yra diskutuotina, ją taip pat gali patvirtinti nacionalinis teismas“ (generalinio advokato Y. Bot išvados byloje, kurioje buvo priimtas minėtas sprendimas *Winner Wetten*, 36 punktas).

2. Reglamento Nr. 1924/2006 10 straipsnio 2 dalies sąlygos ir esamos nuomonės

67. Reglamento Nr. 1924/2006 10 straipsnyje nustatyta, kad teiginiai apie sveikumą draudžiami. Tam, kad būtų teisėti, jie turi atitikti tris reikalavimus:

- atitikti Reglamento Nr. 1924/2006 II skyriaus (3–7 straipsniai) bendruosius reikalavimus,
- atitikti Reglamento Nr. 1924/2006 IV skyriaus (10–19 straipsniai) konkrečius reikalavimus,
- leidžiami vartoti vadovaujantis Reglamentu Nr. 1924/2006 ir įrašyti į šio reglamento 13 ir 14 straipsniuose nustatytus leidžiamų vartoti teiginių sąrašus.

68. Kaip teigia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pirmas iš trijų reikalavimų dėl teiginių apie sveikumą teisėtumo yra įvykdytas. Tačiau jis mano, kad trečias reikalavimas negalėjo būti įvykdytas, nes Reglamento Nr. 1924/2006 13 ir 14 straipsniuose numatyti sąrašai dar nebuvo priimti tuomet, kai klostėsi faktinės aplinkybės. Galiausiai, dėl antrojo reikalavimo šis teismas iš pradžių pateikia klausimą, ar Reglamento Nr. 1924/2006 10 straipsnio 2 dalies nuostata jau buvo taikoma 2010 m., t. y. ginčo sprendimui reikšmingu laikotarpiu.

69. Šiuo klausimu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, yra trys priešingos nuomonės:

- pirmoji nuomonė, kurią palaiko Komisija, yra ta, kad Reglamento Nr. 1924/2006 10 straipsnio 2 dalis, kaip ir visas reglamentas, taikoma nuo minėto reglamento 29 straipsnio 2 dalyje nustatytos datos – 2007 m. liepos 1 d.,
- remiantis antrąja nuomone, kurią palaiko *Ehrmann*, Reglamento Nr. 1924/2006 10 straipsnio 2 dalyje nustatyta pareiga pranešti taikoma tik nuo to momento, kai vadovaujantis reglamento 13 straipsnio 3 dalies nuostata pats leidžiamų skelbti teiginių apie sveikumą sąrašas yra patvirtintas, nes minėti sąrašai paminėti šio 10 straipsnio pirmoje dalyje,
- remiantis trečiąja nuomone, Reglamento Nr. 1924/2006 10 straipsnio 2 dalies a, c ir d punktų nuostatos taikomos nuo 2007 m. liepos 1 d., o 10 straipsnio 2 dalies b punkto nuostatos taikomos tik nuo leidžiamų vartoti teiginių apie sveikumą sąrašo įsigaliojimo momento.

3. Vertinimas

70. Pritariu pirmajai nuomonei, kurią palaiko Komisija.

71. Pirma, vadovaudamasis tik reglamentu, pažymiu, kad, remiantis Reglamento Nr. 1924/2006 29 straipsnio 1 dalimi, šis reglamentas įsigaliojo dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir kad pagal to straipsnio 2 dalį jis taikomas nuo 2007 m. liepos 1 d.

72. Kaip pažymi Komisija, ši taikymo pradžia galioja visam reglamentui ir jokia išimtis nenumatyta.

73. Konstatuoju, kad nė vienoje iš reglamento 28 straipsnyje nustatytų pereinamojo laikotarpio nuostatų šio reglamento 10 straipsnio 2 daliai nenustatyta išimtis.

74. 28 straipsnio 1 ir 2 dalys yra susijusios, pirma, su maisto produktais, kurie buvo tiekiami į rinką arba ženklinami iki 2007 m. liepos 1 d., ir, antra, su produktais, kurių prekių ženklai ar prekių pavadinimai egzistavo iki 2005 m. sausio 1 d. Tačiau šioje byloje nė vieno iš šių atvejų nėra.

75. 3 ir 4 dalys irgi netaikomos, nes jose nurodomi tik teiginiai apie maistingumą.

76. 5 ir 6 dalys susijusios teiginiais apie sveikumą, tačiau tik 5 dalis taikoma ginčijamam reklaminiam šūkiui, nes joje nurodomi teiginiai, kaip tai suprantama pagal 13 straipsnio 1 dalies a punktą, t. y. teiginiai apie sveikumą, apibūdinantys ar darantys nuorodą į maistinės ar kitos medžiagos poveikį organizmo augimui, vystymuisi ir funkcijoms²⁸.

77. Taigi, remiantis šia nuostata, tokie teiginiai apie sveikumą gali būti vartojami, jei maisto produktų sektoriaus subjektai prisiima atsakomybę, nuo reglamento įsigaliojimo dienos iki 13 straipsnio 3 dalyje nurodyto sąrašo priėmimo, jeigu tie teiginiai atitinka reglamentą.

78. Nesutinku su *Ehrmann* aiškinimu, kuriuo vadovaujantis pagal Reglamento Nr. 1924/2006 28 straipsnio 5 dalį laikinai netaikomas 10 straipsnio 1 dalyje nustatytas leidimo reikalavimas, *taigi ir* visi jame numatyti įpareigojimai, įskaitant ir 2 dalyje išdėstytą konkrečią informaciją.

79. Priešingai, nesuvokiu priežasčių, dėl kurių būtų galima netaikyti reglamento 10 straipsnio 2 dalyje numatytų reikalavimų ar *a fortiori* vieno iš jų (pavyzdžiui, reglamento 10 straipsnio 2 dalies b punkto, kurį trečioje nuomonėje paminėjo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas), nes Reglamento Nr. 1924/2006 28 straipsnio 5 dalyje, pirma, tiksliai nurodytas laikotarpis iki leidžiamų teiginių sąrašo priėmimo ir, antra, aiškiai primenama, kad per pereinamąjį laikotarpį vartojamas teiginys apie sveikumą turi atitikti reglamento visumą.

80. Argumentas, kad, priėmus vieną iš Reglamento Nr. 1924/2006 10 straipsnio 1 dalyje nurodytų sąrašų, bus privaloma pakeisti ženklinimą, pereinamuoju laikotarpiu atitikusį 10 straipsnio 2 dalies nuostatas, man irgi neatrodo įtikinantis.

81. Iš tiesų, jeigu reglamento 10 straipsnio 2 dalis turėtų būti laikinai netaikoma, bet kuriuo atveju, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, vis tiek reikėtų pakeisti etiketę, nes nuo to momento teiginys arba būtų įrašytas į leidžiamų vartoti teiginių sąrašą ir gamintojas tada privalėtų pridėti nuorodas, numatytas Reglamento Nr. 1924/2006 10 straipsnio 2 dalyje, arba nebūtų leidžiamas ir gamintojas privalėtų jį išbraukti iš pereinamuoju laikotarpiu naudoto ženklinimo. Abiem atvejais bus būtina atlikti pakeitimą. Todėl nuo 2007 m. liepos 1 d. taikant reglamento 10 straipsnio 2 dalį tik paankstinamas joje išdėstytų nuorodų neišvengiamas įrašymas, jei suteikiamas leidimas.

82. Antra, remiantis reglamento 1 konstatuojamąja dalimi, jo tikslas yra užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį ir palengvinti jiems maisto produktų pasirinkimą.

83. Privaloma ženklinimo informacija padeda įgyvendinti šiuos tikslus. Kaip teisingai pažymi Komisija, ši informacija yra ne tik ypač svarbi vartotojui, kai maisto produktas reklamuojamas naudojant teiginį apie sveikumą, kuris pagal reglamento 13 ir 14 straipsnius jau įrašytas į leidžiamų vartoti teiginių sąrašus, bet ir (netgi labiau) kai teiginys apie sveikumą vartojamas vadovaujantis reglamento 28 straipsnio 5 ir 6 dalies pereinamosiomis nuostatomis iki galimo leidimo ateityje jį naudoti visoje Europos Sąjungoje.

84. Be aplinkybės, kad reglamento 10 straipsnio 2 dalies aiškinimas, jog joje nurodyta pareiga informuoti buvo taikoma nuo 2007 m. liepos 1 d., visiškai atitinka reglamento nuostatas, tas aiškinimas taip pat atitinka įstatymų leidėjo tikslus.

85. Trečia, sisteminis reglamento teksto aiškinimas taip pat patvirtina nuomonę dėl reglamento 10 straipsnio 2 dalies taikymo 2010 m.

28 — Reglamento 28 straipsnio 6 dalyje aptariami kiti teiginiai apie sveikumą, palyginti su 13 straipsnio 1 dalies a punkte ir 14 straipsnyje nurodytais teiginiais.

86. Remiantis reglamento 10 straipsnio 1 dalimi, taikomas principas – teiginių apie sveikumą uždraudimas. Kad būtų leidžiama nukrypti nuo šios taisyklės, teiginiai apie sveikumą privalo, visų pirma, atitikti reglamento II skyriaus bendruosius reikalavimus, paskui – IV skyriaus konkrečius reikalavimus ir, galiausiai, juos turi būti leidžiama naudoti remiantis reglamentu ir jie turi būti įrašyti į 13 ir 14 straipsniuose nustatytus leidžiamų vartoti teiginių sąrašus.

87. Taigi reglamento 10 straipsnio 1 dalyje išdėstyti reikalavimai, nenurodžius priešingai, yra kumuliaciniai ir vienodai svarbūs.

88. Prie 2013 m. sausio 24 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimo 2013/63/ES, kuriuo priimamos teiginių apie sveikumą konkrečių sąlygų, nustatytų reglamento 10 straipsnyje, įgyvendinimo gairės, pridėtose gairėse tai patvirtinama patikslinant, kiek tai susiję su reglamento 10 straipsnio taikymu, kad „net leidžiami vartoti teiginiai apie sveikumą negali būti vartojami, jei jų vartojimas visapusiškai neatitinka visų Reglamento reikalavimų. Taigi, net jei teiginys yra patvirtintas ir įtrauktas į leidžiamų vartoti teiginių sąrašą, nacionalinės valdžios institucijos turėtų imtis veiksmų, jei jis vartojamas nesilaikant visų Reglamento reikalavimų.“²⁹

89. Remiantis 10 straipsnio 1 dalyje nurodyta trečiąja sąlyga, t. y. kad teiginius leidžiama naudoti ir jie „įrašyti į 13 ir 14 straipsniuose nurodytus leidžiamų vartoti teiginių sąrašus“, negalima teigti, kad 10 straipsnio 2 dalis taikoma tik tuo atveju, kai tie sąrašai egzistuoja.

90. Iš tiesų, reglamento 10 straipsnio 2 dalyje nurodyti reikalavimai, kuriuos reikia įvykdyti *konkrečiai* vartojant teiginį apie sveikumą. Taigi tam tikrus teiginius apie sveikumą galima vartoti remiantis reglamento 28 straipsnio 5 ir 6 dalių pereinamojo laikotarpio nuostatomis iki bet kokio leidimo vartoti Sąjungos mastu, taigi ne tik gavus leidimą juos vartoti ir juos įrašius į leidžiamų vartoti teiginių sąrašus.

91. Todėl pritariu Komisijos rašytinėse pastabose išdėstyta jos nuomonei, kad šiomis reglamento nuostatomis atsižvelgiama į tai, jog tuo momentu, kai įsigaliojo reglamentas, teiginiai apie sveikumą jau buvo vartojami ženklinant maisto produktus valstybėse narėse, ir kad reglamente numatytos tinkamos pereinamojo laikotarpio priemonės, „kurios sudarytų galimybę maisto verslo operatoriams prisitaikyti prie <...> reglamento reikalavimų“³⁰, kartu užtikrinant vartotojų interesus.

92. Būtent teiginiai, kaip jie suprantami pagal reglamento 13 straipsnio 1 dalies a punktą, gali pagal 28 straipsnio 5 dalį būti naudojami nuo reglamento įsigaliojimo momento iki 13 straipsnio 3 dalyje nurodyto sąrašo priėmimo, jeigu jie atitinka reglamento reikalavimus, į kuriuos įeina ir 10 straipsnio 2 dalis.

93. Kadangi Reglamento Nr. 1924/2006 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta taisykle draudžiami teiginiai apie sveikumą ir ja numatoma išimtis, pagal kurią leidžiama juos vartoti, pereinamojo laikotarpio nuostata, kuria leidžiama juos vartoti, nors netenkinamas nė vienas reglamento 10 straipsnio 1 dalyje nustatytas reikalavimas, galima aiškinti tik siaurai. Todėl, kadangi to paties reglamento 28 straipsnio 5 dalyje kalbama tik apie 13 straipsnyje nurodyto sąrašo egzistavimą, jos negalima net iš dalies taikyti 10 straipsnio 2 dalyje nustatytoms konkrečioms sąlygoms (kaip išdėstyta trečioje nuomonėje, kurią pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas). Manau, kad aplinkybė, jog gamintojas nežino vartojimo reikalavimų, kurie bus nustatyti reglamento 13 straipsnyje numatyta sąraše, netrukdo nustatyti „būtino suvartoti maisto produkto kiekio ir vartojimo būdo, norint užtikrinti teiginyje nurodytą naudingą poveikį“, vienintelio 10 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyto reikalavimo, kuris, remiantis trečiąja nuomone, pateikta prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo, nėra taikytinas nuo 2007 m. liepos 1 d.

29 — OL L 22, p. 25. Būtent žr. gairių įvado antros pastraipos paskutinį sakinį.

30 — Reglamento Nr. 1924/2006 35 konstatuojamoji dalis.

94. Taigi kompleksiskai aiškinant reglamentą negalima atskirai vertinti ryšio tarp 10 straipsnio 1 ir 2 dalių. Priešingai, reikia atsižvelgti į aplinkybę, kad teiginių apie sveikumą vartojimas, kuriam pagal 10 straipsnio 2 dalį taikomi konkretūs informacijos reikalavimai, leidžiamas remiantis kitomis reglamento nuostatomis.

95. Be to, reglamento 19 straipsnyje numatyta, kad pareiškėjas ar į vieną iš 13 ir 14 straipsniuose numatytų sąrašų įtraukto teiginio naudotojas gali kreiptis dėl atitinkamo sąrašo keitimo.

96. Remiantis šiuo straipsniu galima teigti, kad reglamento 10 straipsnio 1 dalyje numatyti sąrašai, kai priimami, nenustatomi galutinai, priešingai, jie gali kisti.

97. Atsižvelgiant į reglamento visumą, ši leidžiamų vartoti teiginių sąrašų kitimo galimybė taip pat reikalauja taikyti 10 straipsnio 2 dalį laiko atžvilgiu, neatsižvelgiant į 1 dalyje numatytų sąrašų priėmimą. Iš tiesų, laikinai netaikyti reglamento 10 straipsnio 2 dalyje nustatytų įpareigojimų pateikti konkrečią informaciją, laukiant, kol bus priimti leidžiamų vartoti teiginių sąrašai, nors patys tie sąrašai gali kisti, būtų nenuoseklu ir prieštarautų Reglamentu Nr. 1924/2006 siekiamam vartotojų apsaugos tikslui.

4. Santrauka

98. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, ir remdamasis Reglamentu Nr. 1924/2006 10 straipsnio 1 ir 2 dalių, 28 straipsnio 5 dalies ir 29 straipsnio pažodiniu, teleologiniu ir sisteminiu aiškinimu, manau, kad 10 straipsnio 2 dalies ir 28 straipsnio 5 dalies nuostatas reikia aiškinti taip, jog 10 straipsnio 2 dalyje nustatytų įpareigojimų pateikti informaciją reikia laikytis nuo 2007 m. liepos 1 d.

V – Išvada

99. Taigi siūlau Teisingumo Teismui į *Bundesgerichtshof* pateiktą prejudicinį klausimą atsakyti taip:

Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1924/2006 dėl teiginių apie maisto produktų maistingumą ir sveikatingumą [sveikumą], iš dalies pakeisto 2010 m. vasario 9 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 116/2010, 10 straipsnio 2 dalies ir 28 straipsnio 5 dalies nuostatas reikia aiškinti taip, kad 10 straipsnio 2 dalyje nustatytų įpareigojimų pateikti informaciją reikia laikytis nuo 2007 m. liepos 1 d.